

วิทยาลัยพหุวิทยาการและสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

4.1 แผนปฏิบัติการ Zero Waste ปี 2569

แผนปฏิบัติการการบริหารจัดการขยะเพื่อมุ่งสู่ Zero Waste ประจำปี 2569

1. บทนำ

วิทยาลัยพหุวิทยาการและสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมุ่งมั่นส่งเสริมการดำเนินงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญกับการลดปริมาณขยะ การลดการใช้วัสดุสิ้นเปลือง โดยเฉพาะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งและโฟม ตลอดจนการคัดแยกและนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม

ในฐานะหน่วยงานที่มีพันธกิจด้านการจัดการศึกษา การวิจัย การบริการวิชาการ และการสร้างองค์ความรู้แบบพหุวิทยาการและสหวิทยาการ วิทยาลัยจึงให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการทำงานอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมให้บุคลากร นักศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรและขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น วิทยาลัยจึงจัดทำแผนปฏิบัติการการบริหารจัดการขยะเพื่อมุ่งสู่ Zero Waste ประจำปี 2568 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการลดการเกิดขยะตั้งแต่ต้นทาง การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การคัดแยกขยะ การนำกลับมาใช้ใหม่ และการลดปริมาณขยะที่ต้องนำไปกำจัด อันจะนำไปสู่การเป็นหน่วยงานที่มีระบบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดปริมาณการใช้โฟม พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง และวัสดุที่ก่อให้เกิดขยะภายในวิทยาลัย
2. เพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรและวัสดุอย่างคุ้มค่า รวมถึงการคัดแยก การใช้ซ้ำ และการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม
3. เพื่อสร้างความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่บุคลากร นักศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
4. เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการขยะของวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพ สามารถติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งสู่ Zero Waste และการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน

3. ขอบเขต

แผนปฏิบัติการนี้ครอบคลุมการดำเนินงานภายในวิทยาลัยพหุวิทยาการและสหวิทยาการ ทั้งพื้นที่สำนักงาน ห้องเรียน ห้องประชุม พื้นที่จัดกิจกรรม และพื้นที่ส่วนกลาง รวมถึงกิจกรรมด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ การประชุม อบรม สัมมนา และกิจกรรมอื่น ๆ ของวิทยาลัย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร นักศึกษา ผู้รับบริการ ผู้มาติดต่อ และหน่วยงานหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของวิทยาลัย

4. แนวปฏิบัติและมาตรการ

4.1 กำหนดมาตรการและแนวทางการคัดแยกขยะและการจัดการน้ำเสีย

- ทบทวนและกำหนดมาตรการและแนวทางการจัดการขยะแต่ละประเภทให้เหมาะสมกับบริบทและพื้นที่ของวิทยาลัย
- กำหนดแนวทางการลดขยะตั้งแต่ต้นทาง โดยเฉพาะการลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง
- กำหนดประเภทและแนวทางการคัดแยกขยะให้ชัดเจน เช่น ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล ขยะอินทรีย์ และขยะอันตราย
- ประกาศเจตนารมณ์การเป็นองค์กรปลอดโฟม (Foam-Free Organization) และส่งเสริมให้บุคลากร นักศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องปฏิบัติตามแนวทางร่วมกัน
- รณรงค์และส่งเสริมการลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง เช่น การใช้ถุงผ้า แก้วน้ำส่วนตัว และภาชนะที่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้
- สื่อสารแนวทางการคัดแยกขยะและการลดการใช้พลาสติกผ่านช่องทางต่าง ๆ ของวิทยาลัย
- กำหนดแนวทางการจัดการน้ำเสียและการดูแลระบบที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมกับพื้นที่และการใช้งานของวิทยาลัย

4.2 จัดทำเส้นทางการจัดการขยะ

- กำหนดจุดรวบรวมและจุดพักขยะแต่ละประเภทภายในวิทยาลัยอย่างเหมาะสม
- จัดทำเส้นทางการเคลื่อนย้ายขยะตั้งแต่จุดเกิดขยะ จุดคัดแยก จุดรวบรวม จนถึงการส่งต่อเพื่อกำจัดหรือใช้ประโยชน์
- กำหนดวิธีการและผู้รับผิดชอบในการรวบรวมและเคลื่อนย้ายขยะอย่างชัดเจน
- จัดให้มีป้ายหรือสัญลักษณ์แสดงประเภทขยะและจุดรวบรวมเพื่ออำนวยความสะดวกในการคัดแยก
- ทบทวนและปรับปรุงเส้นทางการจัดการขยะให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และปริมาณขยะ

4.3 ดำเนินการจัดการและคัดแยกขยะ พร้อมบันทึกข้อมูล

- ดำเนินการคัดแยกขยะตามประเภทตั้งแต่ต้นทาง
- รวบรวมและจัดเก็บขยะแต่ละประเภทในพื้นที่ที่กำหนดอย่างเหมาะสม
- ส่งเสริมการนำขยะที่สามารถใช้ซ้ำหรือรีไซเคิลกลับมาใช้ประโยชน์
- จัดการขยะอันตรายและขยะอิเล็กทรอนิกส์ตามแนวทางที่เหมาะสม
- ประสานการนำขยะไปกำจัดหรือใช้ประโยชน์ผ่านระบบหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- บันทึกข้อมูลปริมาณขยะแต่ละประเภทอย่างต่อเนื่อง
- วิเคราะห์ข้อมูลปริมาณขยะเพื่อใช้ติดตามผลการลดขยะและปรับปรุงแนวทางการดำเนินงาน
- จัดทำรายงานผลการจัดการขยะและผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่กำหนด

4.4 ตรวจสอบและดูแลระบบจัดการน้ำเสีย

- ตรวจสอบและดูแลอุปกรณ์และระบบที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดน้ำเสียให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ตรวจสอบและดูแลถังดักไขมันให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน
- กำหนดรอบการตรวจสอบและบำรุงรักษาอุปกรณ์และระบบที่เกี่ยวข้อง
- ตรวจสอบการรั่วไหลของน้ำเสียบริเวณพื้นที่ใช้งานและระบบระบายน้ำ
- ดำเนินการแก้ไขเมื่อพบความผิดปกติ การรั่วไหล หรือปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- บันทึกผลการตรวจสอบและการดำเนินการแก้ไขเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการติดตามผล

4.5 ตรวจวัดและติดตามคุณภาพน้ำทิ้ง

- ดำเนินการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งตามหลักเกณฑ์และรอบระยะเวลาที่กำหนด
- ใช้ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้งจากหน่วยงานหรือระบบของมหาวิทยาลัยประกอบการติดตามผลการดำเนินงานของวิทยาลัย
- ตรวจสอบผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้งให้เป็นไปตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง
- ติดตามและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อพบผลการตรวจวัดที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์
- นำผลการตรวจวัดและข้อเสนอแนะมาใช้ในการปรับปรุงระบบและแนวทางการจัดการน้ำเสียอย่างต่อเนื่อง

4.6 สร้างความตระหนักและส่งเสริมการมีส่วนร่วม

- จัดกิจกรรมรณรงค์การลดขยะพลาสติกและการคัดแยกขยะอย่างถูกต้อง
- ส่งเสริมให้บุคลากรและนักศึกษามีส่วนร่วมในการลดขยะและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- ส่งเสริมการใช้ถุงผ้า แก้วน้ำส่วนตัว และภาชนะที่สามารถใช้ซ้ำได้
- เผยแพร่ข้อมูล แนวทาง และผลการดำเนินงานด้านการจัดการขยะและน้ำเสียผ่านช่องทางการสื่อสารของวิทยาลัย
- สร้างการมีส่วนร่วมและส่งเสริมให้บุคลากร นักศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเสนอแนวทางหรือกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม
- นำผลการดำเนินงานและข้อมูลที่จัดเก็บมาใช้ในการทบทวนและปรับปรุงมาตรการอย่างต่อเนื่อง

5. การติดตามและประเมินผล

- ติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานด้านการจัดการขยะ การคัดแยกขยะ และการจัดการน้ำเสียตามมาตรการที่กำหนด
- เก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลผลการดำเนินงาน รวมถึงปริมาณขยะและผลการตรวจสอบระบบน้ำเสียตามรอบที่กำหนด
- ประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค พร้อมจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน
- นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงมาตรการและแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง

6. ผู้รับผิดชอบ

คณะทำงานหมวดที่ 4

1. ศาตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ แก้วล้อม
2. อาจารย์ ดร.พรสุดา อินทร์सान
3. นางธัญพร รังทะชี
4. นางสาวจรีรัตน์ ยะมูล
5. นางสาววิภาวี จันทร์แก้ว
6. นางสาวรวิษฐา ยานวงศ์
7. นายพณพงศ์ รินเขียว
8. นางสาวอมิตยา ตรีกุล

7. งบประมาณ

10,000 บาท

8. ตัวชี้วัด

1. มีการทบทวนและกำหนดมาตรการและแนวทางการจัดการขยะและน้ำเสียของวิทยาลัยตามแผนที่กำหนด
2. มีประกาศเจตนารมณ์หรือข้อตกลงร่วมกันในการดำเนินงาน องค์กรปลอดโฟม (Foam-Free Organization)
3. มีการดำเนินกิจกรรมรณรงค์และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งตามแผนที่กำหนด
4. มีการจัดทำเส้นทางการจัดการขยะตั้งแต่จุดเกิดขยะ จุดคัดแยก จุดรวบรวม และการส่งต่อเพื่อกำจัดหรือใช้ประโยชน์
5. มีการดำเนินงานคัดแยกขยะและบันทึกข้อมูลปริมาณขยะแต่ละประเภท เดือนละ 1 ครั้ง ครบ 12 เดือน
6. มีการตรวจสอบและดูแลอุปกรณ์บำบัดน้ำเสีย ถังดักไขมัน และตรวจสอบการรั่วไหลของน้ำเสีย เดือนละ 1 ครั้ง ครบ 12 เดือน
7. มีผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำทั้งตามรอบการตรวจวัดของมหาวิทยาลัย และผลการตรวจเป็นไปตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนด
8. มีการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานด้านการจัดการขยะและน้ำเสีย พร้อมข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน

7. ขั้นตอนและแผนการดำเนินงาน

การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการขยะและน้ำเสียของวิทยาลัยพหุวิทยาการและสหวิทยาการ ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ตั้งแต่การประชุมหารือ การสำรวจและวิเคราะห์สถานการณ์ การกำหนดมาตรการ การจัดทำแนวทางการจัดการขยะและน้ำเสีย การดำเนินงานตามมาตรการ ตลอดจนการติดตามและประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ลำดับ	กิจกรรม	ระยะเวลา/ ความถี่	ผู้รับผิดชอบ	สถานะ
1	ประชุมหารือและทบทวนแนวทางการบริหารจัดการขยะและน้ำเสีย	24 ก.ค. 2569	คณะทำงานหมวดที่ 4	ดำเนินการแล้ว
2	ลงพื้นที่สำรวจและรวบรวมข้อมูลด้านการจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม	5 ส.ค. 2569	คณะทำงานหมวดที่ 4	ดำเนินการแล้ว
3	ประชุมติดตามผลการสำรวจและกำหนดแนวทางการดำเนินงาน	ต.ค.-ธ.ค. 2569	คณะทำงานหมวดที่ 4	ดำเนินการแล้ว
4	ทบทวนและกำหนดมาตรการการคัดแยกขยะ การลดขยะพลาสติก และการจัดการน้ำเสีย	ต.ค.-ธ.ค. 2569	คณะทำงานหมวดที่ 4	ตามแผน
5	จัดทำแนวทางและเส้นทางการจัดการขยะ	ต.ค.-ธ.ค. 2569	คณะทำงานหมวดที่ 4	ตามแผน
6	ประกาศเจตนารมณ์หรือข้อตกลงร่วมกันในการเป็นองค์กรปลอดโฟม	ต.ค.-ธ.ค. 2569	คณะทำงานหมวดที่ 4	ตามแผน
7	รณรงค์และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง	ต.ค.-ธ.ค. 2569	คณะทำงานหมวดที่ 4	ตามแผน
8	ดำเนินการคัดแยกขยะและบันทึกข้อมูลปริมาณขยะแต่ละประเภท	เดือนละ 1 ครั้ง	คณะทำงานหมวดที่ 4	ดำเนินการ ต่อเนื่อง
9	ตรวจสอบและดูแลอุปกรณ์บำบัดน้ำเสียถังดักไขมัน และตรวจสอบการรั่วไหลของน้ำเสีย	เดือนละ 1 ครั้ง	คณะทำงานหมวดที่ 4	ดำเนินการ ต่อเนื่อง
10	ตรวจวัดคุณภาพน้ำทิ้ง	ตามรอบของ มหาวิทยาลัย	คณะทำงานหมวดที่ 4	ดำเนินการ ต่อเนื่อง
11	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน	ต่อเนื่อง	คณะทำงานหมวดที่ 4	ดำเนินการ ต่อเนื่อง

12	ทบทวนและปรับปรุงมาตรการและแผนการดำเนินงาน	ปลายปี/ตาม ผลการ ประเมิน	คณะทำงานหมวดที่ 4	ดำเนินการ ต่อเนื่อง
----	---	--------------------------------	-------------------	------------------------

8. ผลการดำเนินงานและการติดตามประเมินผล

ครั้งที่	วันที่	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
1	24 กรกฎาคม 2569	ประชุมหารือและทบทวนแนวทางการบริหารจัดการขยะและน้ำเสีย	ทบทวนสถานการณ์และแนวทางการดำเนินงาน รวมถึงประเด็นที่ต้องสำรวจและปรับปรุง
2	5 สิงหาคม 2569	ลงพื้นที่สำรวจและรวบรวมข้อมูล	สำรวจพื้นที่ จุดรวบรวมขยะ จุดคัดแยกขยะ และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะและน้ำเสีย
3	14 สิงหาคม 2568	ประชุมติดตามผลจากการสำรวจและกำหนดแนวทาง	นำข้อมูลจากการสำรวจมาพิจารณาเพื่อกำหนดมาตรการ แนวทางการจัดการขยะ และแนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไป

9. การปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน

- นำผลจากการสำรวจ การประชุม และการติดตามผลการดำเนินงานมาใช้ในการปรับปรุงมาตรการและแนวทางการจัดการขยะและน้ำเสียของวิทยาลัย
- ทบทวนความเหมาะสมของจุดคัดแยกขยะ เส้นทางจัดการขยะ และแนวทางการรวบรวมขยะให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และการใช้งานจริง
- นำข้อมูลปริมาณและประเภทขยะ รวมถึงผลการตรวจสอบระบบน้ำเสียมาใช้ประกอบการวางแผนและพัฒนาการดำเนินงานในระยะต่อไป
- ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำแนวปฏิบัติที่เหมาะสมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้กับบริบทของวิทยาลัย
- ทบทวนและปรับปรุงแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและการมุ่งสู่ Zero Waste ของวิทยาลัย